

Szeptemberben megkezdí működését Szegeden a tüdőbeteg-gondozó intézet.

(Saját tudósítónktól.) A szegedi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága egyik legutóbbi ülésén tudvalevőleg elhatározta, hogy a pénztár székházának második emeletét tüdőbeteggondozó intézetté alakíttatja át. A székház második emelete ennek a célnak kitűnően megfelel, miután ennek az emeletnek külön följárata van és könnyű elkülöníteni a többi osztályoktól, úgy hogy a fertőzés veszélye nem forog fenn. Az igazgatóság határozata szerint a tüdőbeteggondozó hatásköre kiterjedne nemcsak a pénztár tagjaira, hanem az egész város területére, minden társadalmi osztályra.

Az igazgatóság már ebben a határozatában körvonalazta azt az álláspontját is, hogy — miután a gondozó ebben a formájában a városi, társadalmi és állami érdekeket egyaránt szolgálja — nem lenne igazságos, ha a létesítés és fentartás költségeivel egyedül az ipari és kereskedelmi osztályt terhelné meg, amely osztály a pénztár egyedüli fentartója. Viszont semmi értelme nem lenne annak, hogy a gondozó hatáskörét csak a pénztár tagjaira korlátozzák, mert akkor a gondozó nem felelhetne meg úgy a hivatásának, mint arra szükség van. A pénztár elvárja tehát — mondja a határozat — hogy a város, a társadalom és az állam a megérdemelt módon fogja az intézményt támogatni működésében anyagilag is.

Mínt hogy pedig a pénztár bevételei a létesítés költségeit sem fedezhetik, a pénztár körlevelekben fordult a munkaadókhoz, amelyekben közölte, hogy a tüdőbeteggondozó felállításának költségeire munkásokként két korona hozzájárulást rótt ki. A hozzájárulásból egy koronát a munkaadó, egy koronát pedig a munkás kell, hogy fizessen a létesítés költségeire. Természetesen ez a két korona egyszer s mindenkorra szól. A terv szerint még külön hozzájárulásra fogják fölszólítani a várost és a társadalmat is. Az állam hozzájárulását az országos munkásbiztosító útján fogják meg-

szerezni.

Az igazgatóság ezt a határozatát természetesen fölküldte hozzájárulás és jóváhagyás végett az országos munkásbiztosító pénztárnak, a kereskedelmi és belügyi kormánynak, a gondozó szervezési munkáját azonban ettől függetlenül nyomban megindította. A szervezésről és a várható eredményekről dr. Holló Jenő a következőket mondotta a *Delmagyarország* munkatársának:

— Tény, hogy a tüdőbeteggondozó fölállításának munkálatait bevezettük, sőt csaknem be is fejeztük már. Az intézmény egész szervezetében készen áll, már kiirtuk a pályázatokat is, sőt nagyrészt be is töltöttük az itt szükséges állásokat. Egy pillanatig sem akartunk késni, az a tervünk, hogy nyomban azután, amint a jóváhagyás megérkezett, a gondozó megkezdje működését.

— Kétségtelen, hogy a jóváhagyás megtörténik, éppen ezért mertünk belemenni az egész intézmény megszervezésébe. Sőt ma már vezető-főorvosa is van az intézménynek: dr. Hollós József, akit fölkerítettünk pár hét előtt arra, hogy a vezető-orvosi pozíciót fogadja el, ma értesített bennünket arról, hogy a megbízatást elfogadja. Abban a levelében, amelyben dr. Hollós bennünket a megbízatás elfogadásáról értesít, az új intézmény programját a következőkben vázolja:

1. A fertőző esetek föl kutatása és a lehetőséghez képest a fertőzés terjedésének megakadályozása.

2. A tüdővésztesztes tagok összes hozzátartozóinak és egyéb az intézetbe beutalt lappangó, vagy nyilvánvaló gümőkórosok specifikus gyógyítása, illetőleg immunizálása.

3. A tagok kitanítása a betegség elkerülésére.

— A magam részéről bizonyosra veszem, hogy a tüdőbeteggondozó legkésőbb szeptemberben megkezdí működését Szegeden. A jóváhagyást akkorra föltétlenül kisüregtjük és elvégezzük a szükséges átalakítási munkákat is.

A katonai javaslatok a Házban.

— A közlelmezési miniszter pénteken felel Tisza Interpellációjára. — A képviselőház ülése. —

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése. A képviselőház csütörtöki ülését feltizenegykor nyitotta meg Szász Károly elnök. Bemutatja a főrendház elnökének átiratát, amely szerint a választójogi javaslatot a főrendek módosítás nélkül elfogadták. Ezután áttértek a napirendre, a katonai ellátásról szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Szilágyi Lajos: A javaslat közvetlen hatásaiiban a haderő minden katonáját, közvetve pedig a fegyverben álló nemzet minden tagját egyaránt érinti. Általánosságban a javaslat humánus, modern és méltányos alapelveken épül fel. Hogy a rokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik illetékei közös költségek, az minden magyar előtt kétségtelen. Az ellátási illetmények tételei a pénz mai csekély vásárlóereje folytán tárgyilagosan meg nem bírálhatók, de minden esetre óriási haladást jelentenek. Zavaró jelenség, hogy a katonatisztek és hivatásos altisztek fizetésének rendezése nem előzte meg a törvény tárgyalását. A tiszti és altiszti fizetés szegényes alacsony. A hadifogságban synylódó tiszt nevének is szomorú a helyzete. Az itthon alkalmazott tisztek fizetésükre mindig ráfizetnek. Ha egy népfölkelő hadnagy felvett fizetéséből kifizeti a lakást, múlt hónapi tiszti étkezési élelmezését, akkor a többi kiadásokra csupán 15 koronája marad.

A póttesteknél létesített ruhakészítőüzemek nem felelnek meg hivatásuknak, mert polgári erővel dolgoztatnak és mert a varratáshoz szükséges hozzávalókat a tisztikar

nem tudja megszerezni. A központi ruhatárból alig kapnak a tisztek valamit, egyrészt mert igényjogosultságukat a miniszter szükre szabta, másrészt mert a ruhatár nem rendelkezik kellő készletekkel.

Egy nős közhonvéd ma Budapesten zsold és étkezési pénz, lakbérjárulék és hadisegély fejében összesen havi 371 koronát kap, egy nős népfölkelő hadnagy pedig 495 koronát. Sürgősen fel kell emelni a katonai fizetéseket, hogy érvényesüljön az ellátási törvény áldásos hatása, amíg pedig ez nem lehetséges, nincs más megoldás, mint az élelmet, lakást és ruhát természetben adni. A hadseregben hamar nyugdíjazzák azt a tisztet, akiről kiderül, hogy nem gutgesimnt.

Báró Szurmay honvédelmi miniszter: Ugyan! Ugyan!

Szilágyi Lajos: Tudnék felelni a honvédelmi miniszter urnak, ha feloldana a hivatalos titoktartás kötelezettsége alól. Tudnék konkrét eseteket mondani. A rangosztályba nem sorozott napidijasok és önként tovább szolgáló altisztek havi zsoldját is fel kell emelni. A Bécsben kezelt Krobotin-alapot, valamint a Károly császári és királyi alapot, mivel azokat tulnyomóan osztrák tisztek adminisztrálják, teljesen fel kell oszlatni és a Magyarországra eső részt a magyar véráldozat arányában ki kell nekünk szolgáltatni.

A törvény végrehajtásánál egyszerű és gyorsított eljárást, jó magyaros nyelvezetű, könnyen érthető utasítást és érző szívű hatósági közegeket kérünk. A javaslatot elfogadja.

Horváth Mihály: A javaslat sok igazságtalanságot van hivatva pótolni. Sajnálja, hogy oly sokáig késett, de annál nagyobb örömmel fogadta volna, ha az önálló magyar hadsereget hozta volna. Ez idő szerint azonban a javaslat megfelel a követelményeknek. Ha hibái vannak, azok később fognak mutatkozni, de akkor rendeletekkel orvosolhatók. Sokalja az aktív katonatiszteknek a negyven éves szolgálati időt, elegendőnek tartja a harminc évet is.

Pirkner János azon különbségekről beszél, amely Németország és a monarchia hadsereg-szervezete között fennáll. Dicséri a németek energiáját, bizalmát a győzelemben. A javaslatot megszavazza. Elnök bejelenti, hogy herceg Windischgrätz miniszter pénteken válaszol Tiszának tegnap benyújtott interpellációjára. Javasolja, hogy erre pénteken fél 12-kor térjenek át. Ehhez hozzájárultak, mire az ülés véget ért.

Többségre jutottak a francia ellenzéki szociálisták.

Rotterdam, augusztus 1. Párisból táviratozzák: Az eddig kisebbségben volt ellenzéki szociálisták a nemzeti szociálista tanácsban többségre jutottak. Győzelmük abban nyilvánult meg, hogy 1544 szavazattal 1173 ellenében elfogadtak egy határozati javaslatot, melyet Longuet szociálista képviselő terjesztett be s amely a nemzeti tanács programjaul a következőket vallja:

1. A haza védelme ott, ahol az szükséges. (Az eddigi többség addig tartotta szükségesnek a harcot, amíg idegen ellenség áll Franciaország földjén.)

2. Az antant háborus céljainak revíziója az orosz forradalom és Wilson nyilatkozatai alapján.

3. Létre kell hozni a népek szövetségét.

4. A háborus költségvetés megtagadása az esetben, ha a kormány nem ad utlevelet a nemzetközi szociálista kongresszusnak.

5. Ellentételezők azok a szociálista vezérek, akik támogatják a kormány erőszakos politikáját. (Ez a pont Albert Thomas volt lőszerügyi miniszter bukását jelenti a pártban.)

6. Ellentállás azzal a tervvel szemben, hogy az antant beavatkozzék Oroszország ügyeibe, még akkor is, ha az orosz szociálisták kívánják.

Ennek a hat pontnak az elfogadásával a francia szociálisták és az angol szociálisták között mély szakadék támadt.

Lansdowne a béketárgyalás feltételeiről.

Rotterdam, augusztus 1. Londonból jelentik: Lansdowne lord a háboru kitörésének ötödik évfordulója alkalmából levelet intézett barátaihoz és párthíveikhez, amelyben a következőket mondja:

Amennyire én meg tudom itélni a helyzetet, az ellenséges országokban igen nagy a béke vágya és meg vagyok győződve, hogy ott szeretnék, ha mi közelebbről megjelölnök azokat a feltételeket, amelyek mellett hajlandók vagyunk nem békét kötni, hanem tárgyalásokba bocsátkozni, amelyek a békére vezethetnek.

Nyilván vannak olyan kardinális pontok, amelyeket mindkét részből tárgyalásra alkalmasoknak tartanak. Jogunk van kérdezni, hogyan áll ezeknek a dolgok? Említésreméltó dolog, hogy Lloyd George július 1-én mondott beszéde előtt néhány nappal kanadai újságíróknak a következőket mondotta: „Mindezeket a kérdéseket újból meg fogjuk vizsgálni az azóta bekövetkezett események megvilágításában.” Wilsonnak július 4-iki beszédét igen